

Bilag 8: Notat om korrigerende handlinger i forhold til de bindende klimamål

17. august 2021
Side 1 af 4

Som en del af Klimastrategi 2030 har Byrådet vedtaget årlige bindende klimamål for Aarhus Kommunes klimaindsats, med det formål at sikre opnåelse af målet om CO₂-neutralitet i 2030.

For 2019 er det bindende klimamål 1,3 mio. tons CO₂e (scope 1 og 2). CO₂-regnskabet for 2019 viser imidlertid, at klimamålet ikke er nået. Der mangler en CO₂-reduktion på 23.000 tons.

Teknik og Miljø er i forbindelse med regnskab 2020 blevet bedt om at udarbejde et notat, som angiver handlemuligheder, der kan danne udgangspunkt for korrigerende handlinger.

Som korrigerende handling foreslår Teknik og Miljø to tiltag. For det første udtagning af 500 ha lavbundslande i Aarhus Kommune med en vurderet CO₂-reduktion på 10.000 tons CO₂ årligt. Budgettet til dette forslag på 8,6 mio.kr. forudsætter støtte fra den nationale Klimalavbundsordning.

For det andet foreslås etableringen af en fond til strategiske jordopkøb til etablering af skov og natur, hvor fondens midler vil komme tilbage til kommunen over tid ved salg af skov- og naturarealerne. Målet er etablering af 50 ha natur eller skov årligt, som efter 9 år vil kunne give en CO₂-reduktion på 13.000 tons CO₂ årligt.

Med de to tiltag tilsammen vil der senest i 2030 være opnået en årlig CO₂-reduktion på 23.000 tons.

Udtagning af lavbundslande

I Aarhus Kommune er der i størrelsesordenen 500 ha lavbundsland med højt kulstofindhold, der kan give en høj CO₂-reduktion på 10 - 35 ton CO₂ per år per ha. Disse lande kan opnå støtte fra den nationale Klimalavbundsordning, som blandt andet giver engangskompensation til lodsejerne. Staten yder dermed et stort tilskud til udtagning af kulstofholdige lavbundslande og ordningen har haft stor søgning i 2021. Til sammenligning vil 500 ha land koste 65 mio. kr. ved en gennemsnitlig hektarpris på 130.000 kr. Ansøgningsrunden for foråret 2021 er afsluttet, men det forventes, at støtteordningen fortsætter i 2022.

Den beregnede CO₂-gevinst på 10.000 tons CO₂ tager udgangspunkt i en gennemsnitlig gevinst på 20 tons CO₂ per ha.

Vejledende CO₂-potentialer for omdannelse af arealer

- Udtagning af lavbundslande - 10-35 ton CO₂/ha
- Landbrugsland til græs/natur - 2-3 ton CO₂/ha
- Landbrugsland til skov 8-13 ton CO₂/ha

TEKNIK OG MILJØ
Aarhus Kommune

Natur og Vandløb
Karen Blixens Boulevard 7
8220 Brabrand

Telefon: 89 40 44 00
Direkte telefon: 89 40 40 25

E-mail:
naturogvandloeb@mtm.aarhus.dk
Direkte e-mail:
leja@aarhus.dk

Sag: 21/070975-1
Sagsbehandler:
Lene Vinther Larsen
og Marie Tandrup

I det beregnede budget på 8,6 mio. kr. indgår 6,0 mio. kr. til realisering af tiltag i tilknytning til projekterne såsom udlægning af for eksempel nærtliggende arealer til natur, klimatilpasning i form af tilbageholdelse af vand, der reducerer oversvømmelsesrisikoen i byer, vandløbsforbedringer samt til rekreative formål.

Budget for udtagning af 500 ha lavbundslande

Emne	Kr.
1. Projektstart, afklaring mv.	2.600.000
2. Klimatilpasning, rekreative anlæg mv.	6.000.000
Sum	8.600.000

Ved at samtænke CO₂-reduktion i form af udtagning af lavbundslandene med klimatilpasning, rekreative anlæg med mere kan det lykkes at opnå en række gevinster samtidigt og mere effektivt, herunder:

- Klimatilpasning til mere vand og dermed reduktion af omkostnings-skader ved oversvømmelser
- Sikring af rent drikkevand
- Øget biodiversitet
- Forbedret vandmiljø
- Forbedret folkesundhed gennem øget adgang til naturoplevelse
- Stigning i indtægt fra ejendomsværdier, som følge af nærhed til natur/skov/rekreative tilbud

Etablering af flere rekreative naturarealer vil samtidig afhjælpe det store pres på de eksisterende naturområder, som især er blevet synlige under Coronapandemien og som øges med stigningen i antallet af borgere i Aarhus Kommune. Kort over placeringen af lavbundslandene fremgår sidst i dette notat.

Indsatsen kan igangsættes såfremt finansieringen prioriteres af partierne i budgetforhandlingen. Klimaprojekter med udtagning af jord er også afhængige af frivillig deltagelse fra lodsejerne.

Udtagning af 500 ha lavbundslande bidrager desuden til Aarhus Kommunes mål om fordobling af naturarealet til 4.000 ha i 2030. Der mangler på nuværende tidspunkt 1.300 ha for målopfyldelse.

Fond til etablering af skov og natur

Som det fremgår af de vejledende CO₂-potentialer på side 1 nederst kan der ikke opnås tilsvarende CO₂-reduktion ved udtagning af landbrugsarealer til etablering af natur og skov, ligesom der til disse arealer ikke kan opnås støtte fra Klimalavbundsordningen. Der er dog alligevel betydelige gevinster at

hente for klimaet og biodiversitet med etablering af skov og natur på landbrugsjord.

17. august 2021
Side 3 af 4

Udfordringen er, at udtagning af landbrugsarealerne er bekostelige i forhold til den opnåede CO₂-effekt. Der må forventes en udgift på mellem 60.000 kr. og 180.000 kr. per ha til jordopkøb alene. For at realisere de resterende 13.000 tons årlig CO₂-reduktion i forhold til at opfylde de bindende klimamål er det derfor nødvendigt at tænke ud af boksen.

Teknik og Miljø foreslår derfor, at partierne i budgetforhandlingen afsætter et opstartsbeløb på 15 mio. kr. til en skov- og naturfond. Hensigten er, at fonden skal finansiere opkøb af landbrugsjord og omdannelse af disse arealer til natur og skov, for derefter at videresælge arealerne. Dermed vil udgiften til opkøb af jord over en årrække komme tilbage til kommunen igen.

Indledningsvist skal en finansiering på 15 mio. kr. afklare præcise arbejdsmetode for fonden, f.eks. juridisk grundlag, arealernes indretning og placering, muligheder for støtte med videre samt opstart på opkøb af de første arealer som et pilotprojekt.

Teknik og Miljø vurderer at det er realistisk, at der vil kunne etableres 50 ha natur og skov årligt, som kan give en CO₂-reduktion på mellem 100-1.750 tons CO₂. Samlet skal 450 ha lavtliggende jord udtages over i en periode på 9 år, for at opnå en samlet CO₂-gevinst op på 900-15.750 tons CO₂.

Teknik og Miljø kan efter en opstartsperiode på et til to år vende tilbage til byrådet med en indstilling, som nærmere beskriver fondens arbejdsmetode og det fremadrettede behov for finansiering efter opstartsperioden på 1-2 år.

Dette tiltag vil, ligesom udtagning af lavbundslande, bidrage til kommunens mål om fordobling af naturarealet inden 2030 og derudover målet om 8.000 ha skov i 2030. Der mangler på nuværende tidspunkt 2.400 ha skov for målopfyldelse.

Relaterede tidligere besluttede indsatser

I juni 2021 blev Klimahandlingsplanens Indsatskatalog 2021-2024 vedtaget af byrådet indeholdende indsatsen "IL-2 Klimavenlige arealanvendelse af landbrugsjorde". Denne indsats forventes at give en gevinst på 10.000 tons CO₂ gennem forskellige typer af ændret anvendelse af jord inklusiv til natur, klima med videre.

Forslaget i dette notat til korrigerende handlinger bygger ovenpå indsatserne i indsatskataloget, og der kan ikke sammenlignes 1:1 med hensyn til økonomi, gevinster med videre. Der er i forslagene taget hensyn til synergier mellem allerede vedtagne indsatser og de nye forslag.

Udtagning af lavbundsjarde er tidligere beskrevet i notater til Teknisk Udvalg. Der henvises til:

- *Punkt 3 til Teknisk Udvalgs møde mandag den 26. april 2021 - Svar på supplerende spørgsmål til klimahandlingsplan 2021 - s. 6-9 om Industri og landbrug*
- *Punkt 3 til Teknisk Udvalgs møde 12. april 2021 - Klimastrategi og klimahandlingsplan – s. 2-5 om udtagning af landbrugsjarde*

Miljøstyrelsens kort over kulstofholdige jorde

